

NOVA DOBA

plačano do
študijska knjižica
dolž. iztis

Ljubljana

Stane letno 60 Din, mesečno 5 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi za mm višine stolpca 50 p. Reklame med tekstom 1 Din.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. pritličje. Telef. 65.
Upravništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnega čekovnega urada št. 10.666.

Industrija z državnega vidika.

Podjetnost kapitala, tako onega, ki je naložen v raznih denarnih zavodih, kakor tudi onega, ki se nahaja v privatnih rokah, se kaže po vojni zlasti v industriji. V teku petih let je nastalo v naši državi lepo število industrijskih podjetij, ustanovilo se je nove tovarne, že obstoječe pa se je povečalo.

Razvoj našega gospodarstva v tej smeri z vselej pozdravljamo, saj nam bo polagoma omogočil, da postanemo neodvisni od inozemstva. Smotnosti tega stremjenja se ni ugovarjalo od nobene strani in za njo so govorile naše valutne razmere. Stalna pasivnost naše trgovske bilance, povzročena po precejšnji razliki izvoza in uvoza, grozno otežkoča zboljšanje našega dinarja. Temu nedostatku bi bilo mogoče odpomoči le, ako bi se zvečal naš izvoz in zmanjšal uvoz. V kolikor bi se zmanjšal uvoz je odvisno samo od povečanja domače produkcije. Mali vpogled v naš uvoz nas pouči, koliko se potrebujemo, da bo naša industrija zmožna le približno kriti potrebe domače dežele. Z ozirom na ta položaj se delujoča industrijska delavnost na vse načine pospešuje. Zato ni čuda, da podjetnost vsak dan bolj narašča. Še le denarna kriza, ki jo je povzročila politika sedanjega finančnega ministra s posledicami, ki so vsled tega nastale, nam vzbujajo pomisleke, katerih nismo imeli še tam, kjer se je bilo bati, da nastane nadprodukcija. Denarna kriza je trenoten pojav in kako bo naša industrija prestala to težko preizkušnjo, ne spremeni na stvari nič, da je nujna potreba osvoboditi se od inozemstva in ustvarjati domačo industrijsko podjetja. Še veliko let in desetletij bo nudilo naravno bogastvo na sirovinah in potreba po gotovih izdelkih veselje do podjetnosti.

Vprašamo pa, ali je modro in pametno, da se podjetnosti, ki ima vse naravne predpogoje, stavijo ovire, v okviru katerih naj se giblje? To je resno hotel minister za trgovino in industrijo, kajti v novem finančnem zakonu je določil, da ima le on pravico dovoljevati ustanovitev novih industrijskih podjetij. To določbo utemeljuje minister z izgovorom, da se mora vsa trgovska politika voditi po gotovem

sistemu, zlasti z ozirom na obrambo domovine.

Proti temu pojasnilu bi ne imeli nič ugovarjati, ako bi ne nastali pri sedanjih razmerah težki pomisleki, čeprav obrambna industrija še dolgo ne obsega vseh panog industrije, ki jih gospodarsko potrebujemo. Da rabimo obrambno industrijo in da se moramo v tej točki emancipirati od tujine, je jasno. Da je treba pri ustanovitvi iste delati po gotovem načrtu ter jo podpirati na vse načine, radi priznavamo, tudi ne oporekamo dejstvu, da je trgovinski minister poklican, ki naj skrbi za to. Ostane pa dejstvo, ki ga nihče ne more izpodbiti, da je industrija predvsem delo privatnega kapitala, privatne inicijative in privatnega razuma. Ali naj se to z državnim varstvom ubija? Ali res misli trgovinski minister, da se more siliti privatni kapital, bodisi domač ali tuj, da zida tovarne tam, kjer se njemu poljubi? Državljanom vendar ne more predpisovati, kje naj udeležujejo svojo pridnost in svoj denar. Tokrat se je posrečilo ta poskus trgovskega ministra preprečiti, vprašanje pa je, če ga zopet ne obnovi.

Politične vesti.

Nemcem v Jugoslaviji se mora zares hudo goditi. Poročali smo že, da je naša vlada v razmejitvenih pogajanjih z Rumunijo odstopila isti obmejni nemško mesto Žomboljo, za kar nam je rumunska vlada prepustila dve srbski naselbinji. Ta sporazum med Beogradom in Bukarešto pa ni všeč Nemcem in nemškemu poslanskemu klubu v Beogradu. Nemški poslanci so dolgo časa protestirali in grozili, da odpovedo za slučaj odstopa nemške Žombolje svojo udanost in svoje glasove Pašičevi vladi. Kakor pišejo sedaj listi, sklicujejo sedaj nemški politiki veliko protestno zborovanje nemških kolonistov v Žomboljo. Na drugi strani pa se zopet poroča, da vlada med nemškim prebivalstvom, ki pripade po tem sklepu pod oblast Rumunije, divja panika in da se hoče vse odseliti in preseliti v Jugoslavijo. Tako izgleda pri nas resnica, ki je bistveno drugačna, kot pa jadikovanje nemških prenapetežev o krivicah in nasilju, ki ga trpe v toliko blatni in osovraženi Jugoslaviji. Pri nas po slovenskem štajerskem pa prireja od nemških

Vsaka stopinja mu je bila težja, poskušal je pokonci iti, toda v glavi se je vrtele, noge so se opletale.

Lenka ga ni pozdravila. Sedela je pri mizi, pred seboj re imela veliko molitveno knjigo pokojne Barbke. Malo prej, ko je uspavala otroke, si je ogledala nasproti ležeče pokopališče in se spomnila pokojne prijateljice. Kaj je reva pretrpela, kako se je trudila in vse zastonj; za vso ljubezen je bila smrt v ribniku!

Spomnila se je sama sebe, kako se je iz ljubezni do prijateljice zavzela za njene otroke in tudi zanj — kaj njo zdaj čaka? — — — Tudi grob? Ne, že radi otrok ne!

Vinko je sedel na stolu; z vodenimi očmi je gledal svojo ženo, tišina mu je bila mučna.

»Ti mi boš dala vendar kaj jesti?« je mrmljal.

»Ti si že jedel za več dni naprej; za danes si gotov.«

Lenka je hladno govorila kot s tujcem.

»In to je gospodinjstvo!« je zakričal ter skočil pokonci, da se je najmanjši zbudil.

Lenka ni odgovorila.

»Morda hočeš, da sledim Barbki?«

trgovcev in njih renegatskih uslužbencev in takozvanih nezavednih nemškutarjev izvoljeni nemški poslanec shode, kjer svojim volilcem patetično razklada, kake koncesije tajne in javne daje radikalna srbska vlada renegatom v Sloveniji. Zares daleč smo padli, da so take stvari mogoče v naši narodni državi, da se tako honorira propalost in neznačajnost, da se tako goji na slovenskem telesu tisti element, ki je vzrasel kot sramoten plod tisočletnega nasilja nad našim jezikom in našo krvjo iz naše slovenske krvi. Ali slovenska delegacija v Beogradu in ker je to Slovenska ljudska stranka zares ne more napraviti konca tej sramoti, ki je vsak dan večja. Če kje, je v vprašanju negovanja propalega nemškutarstva od strani sedanje srbske vlade prizadeta naša slovenska čast. Tukaj junaki od SLS, ako ste možje, napravite konec in obračun in ustvarite prilike vsaj take, kot so bile tedaj, ko so zastopali slovenske dežele, samo trije demokrati poslanci. Besede in obljube in surovo psovanje na Beograd in Srbe nam že ne imponira več. Dejani in uspehov za naše slovenske kraje in za slovensko ljudstvo hočemo videti!

Izpraznitev Žombolje. V kabinetu zunanjega ministra se je vršila 16. tm. konferenca, na kateri so razpravljali dr. Ninčič, rumunski poslanik Emandi, rumunski polkovnik Trojanescu in naš polkovnik Petković o vprašanju izpraznitve ozemlja, ki naj nam pripade. Rumunski poslanik Emandi je zahteval, da se izvrši evakuacija do 15. decembra. Konečno so se sporazumeli, da se prva evakuacija izvrši do konca januarja, druga pa do konca februarja. Kakor poroča »Pravda«, bodo priredili Nemci iz vse države veliko zborovanje v Žombolji. Nemci prodajajo svoje imetje za neznatne svote.

Narodna skupščina se sestane 26. i. m. Vlada je sklenila, da se sestane narodna skupščina 26. t. m. Na dnevnem redu bodo predvsem volitve raznih odborov. Kdaj pride v razpravo redni proračun, je še negotovo, računati je, da pride proračunska razprava v plenumu šele decembra na vrsto. Pašič je še vedno bolan ter bo moral ostati še dalje časa v postelji.

Radikali se prepirajo med seboj. Pašičeva bolezen je nevarna za radikalno stranko. Notranji prepiri, katere je znal Pašič s svojo avtoriteto ublažiti,

Zopet nič odgovora.

Vinko je s pobešeno glavo zopet sedel.

»Naj pa bo!«

Nato se je gugal iz sobe.

Zunaj je bila hladna noč. Bilo je temno, le sem in tja se je zasvetila kaka zvezdica.

Vinko se je plazil med hišami; glava mu je bila težka, zmožen ni bil nobene misli, dasi je bil že precej streznjen.

Iz trga je šel čez most, mimo kovačnice in dalje čez polje do ribnika. Mrzli veter mu je ugajal.

»Tako je, meni ne da niti jesti, sama pa gre na božjo pot — — — Ves teden se naj mučim in mučim — — — Pa jej sama! — — — Škoda za Barbko, to je bila dobra duša — in tukaj je utočila — morda se je dolgo mučila, predno je bil konec!«

Vinko je strmel v vodo. Temna površina se ni ganila, le v bičju je šuštel veter. V zraku se je le sem in tja prikazal netopir.

Vinko je sedel na obrežje.

Nad cerkvico v Bišicu se je prikazala luna in je razsvetlila temne gozdove, Vinko je gledal v vodo, a vendar skočil ni vanjo. Premišljeval je.

se pojavljajo v vedno ostrejši obliki. V finančnem odboru so napadli ministra za agrarno reformo Simonoviča in omogočili opoziciji, da se črta ministru za agrarno reformo podtajnika in pomočnika ter reducira veliko število uradnikov.

Konkordat z Vatikanom. Med našo vlado in Vatikanom je sicer dosežen sporazum, vendar tekst konkordatske pogodbe še ni definitivno redigiran ter pride te dni v ministrskem svetu v razpravo in končno odobritev.

Sporazum z Bolgarijo in Rumunijo. Danes 19. tm. se podpiše protokol z Rumunijo. V smislu pogodbe izroči Jugoslavija Rumuniji Žomboljo, v zameno pa dobi občine Maroš, Pardani in Modrič. Razmejitvena komisija začne poslovati 20 tm. Ministrski svet je pooblastil zunanjega ministra Ninčiča, da podpiše konvencijo z Bolgarijo glede izročitve neuilske mirovne pogodbe ter sporazum o odškodnini za rekvizicije bolgarskih čet v Srbiji za časa vojne. V šolskih vprašanjih je z Rumunijo dosežen sporazum, rešiti pa je treba še cerkvena vprašanja. Rumunija zahteva rumunskega škofa s sedežem v Vršču.

Veliki gromovnik Mussolini govori. V senatu je govoril 16. tm. Mussolini. Glede ruhrskega vprašanja je izjavil, da se naj znižajo nemški dolgovi sorazmerno z znižanjem medzavezniških dolgov. Dovolj naj se večletni moratorij, zaplenjeni garancije in zastavnine in izprazni Poruhrje, oni nemški vladi, ki bi jamčila za vpostavitve reda v državi, naj se pomaga politično in finančno. Glede reškega vprašanja je ugotovil, da je morala Italija odstopiti Dalmacijo in napraviti Zader za revno mesto, da je dobila Reko. Na nove zmerne predloge Jugoslavija še sedaj ni odgovorila. Na Reko je poslal zato generala, da bi bil gotov, da se njegova povelja izvršijo. Italijanska politika je zmerna in vzdržljiva, vendar se mora Italija upoštevati, armada je vedno pripravljena nastopiti. Mussolini govori vedno o miroljubnosti, zraven pa rožlja s sabljo.

Komunistična revolucija v Poruhrju. Več tisoč demonstrantov je napadlo Kruppove tvornice. Na policijo so streljali in metali granate. Več oseb je bilo ubitih in ranjenih. Vse izgleda, da so ti boji početek komunistične revolucije, ki je naperjena proti industriji. Državna vlada je sklenila izplačevati

Na zvoniku v Bišicu je udarila ura deset.

»Škoda za Barbko — in tukaj je izginila — zapustila me je — s tremi sirotami — reve, brez matere — — —«

Vinko je govoril glasno, jokaje. Pri zadnjih besedah so se res pokazale solze.

»Da, druga ni to, kar prva — mačeha, mačeha — malo ljubezni — veliko udarcev.«

Vinko se je zjokal kot otrok.

»No, pa ona, saj ne tepe otrok...« Gledal je preko vodne gladine, kjer se je zrcalila luna.

»In otroci — saj jo imajo radi — in jaz — no, jaz, jaz jo tudi ljubim; pa zakaj hoče od mene — zakaj.«

Obrnil se je od ribnika proč, ter skril vročo glavo v dlane.

»Nesrečna glava — — — pa pi-jača — pa zakaj je šla na Pako — no, jaz sem lump, lump, saj ona me ima tudi rada, zakaj me je vzela — le radi otrok — — — zaradi mojih otrok — toda jaz sem lump — — —«

Počasi se je vrnil k hišam. Pod oknom svoje sobe se je ustavil in pogledal vanjo.

Lenka je sedela na postelji, srednji deček ni mogel zaspati. Vinko je čul

Kosci.

(Iz češčine.)

Konec.

»No, za Boga, slabo me poznate!...«

Začudeno so se pogledali, da je Vinko vendar šel v krčmo. Le štiri-desetletnemu samcu se je lice zmračilo in hudo je pušil.

Razgovarjali so se o različnih: o sivih brkih gospe ravnateljice, o novi uniformi krajevnega policista, o vojski, o krojaču in največjemu pijancu Vidru, o zadnji nevihti in Beg si ga vedi, kaj še.

Dopoldne so bili možaki še trezni, popoldne pa so začeli kvartati in kegljati. Vinko je bilo spočetka nekam tesno, po nekoliko kozarčkah pa so se mu zasvetile oči in tovariši so dognali, da še ni popolnoma okamenel.

»O, kaj, ona se tudi zabava — hudiča — enkrat ni nobenkrat!«

Potem je pozabil na vse, le včasih se je nekaj v notranjosti oglasilo. Pozno popoldne se je spomnil, da Lenka morda že čaka; pa kaj, saj je še čas.

Solnce je zdavnaj zašlo, ko se je zibal proti domu, za dobro tretjino svoje plače je bil lažji.

podpore in uradniške plače le še do 25. novembra.

Mussolinijeva izvajanja o Reki. V senatu je imel Mussolini 16. tm. govor v katerem je povdarjal, da je reško vprašanje eno najtežjih dedščin italijanske zunanje politike. Reka je več nego problem, je trn v italijanskem boku.

Angleški parlament je razpuščen. Novi parlament se sestane 18. januarja 1924.

Anglija ne prizna ruske sovjetske vlade. V spodnji zbornici je odgovoril državni podtajnik za zunanje zadeve na kritiko glede zadržanja angleške vlade napram ruskemu zastopniku v Londonu, da bo trgovina z Rusijo le tedaj vpostavljena, ako bo Rusija dobila popolno diplomatsko priznanje. Sovjetska vlada noče priznati pogojev, ki so ji bili predloženi za njeno priznanje. Dosedaj teh še ni izpolnila, kar je vzrok, da angleška vlada ne prizna sovjetske vlade.

Organizacija porenske republike. Belgijski list »Le Soir« objavlja natančno razdelitev porenske republike. Sestajala bo iz več konfederativnih držav, ki bodo imele glavne sedeže v Aachenu, Koblenzu in Essenu. Centralna vlada bo v Kolnu.

Novi italijanski volilni zakon sprejet. Italijanski senat je obravnaval novi volilni zakon, ki je bil sprejet s 165 proti 41 glasov.

Italija ojačuje zračno brodogradnjo. »Temps« se peča z vprašanjem povečanja italijanskega zračnega brodogradništva in pozivlja francosko vlado, naj isto stori. Italija poseduje sedaj 300 letal, kmalu pa jih bo dogotovljenih še 700.

Celiske novice.

Občni zbor Krajevne organizacije JDS za Celje in okolico se vrši v petek, dne 23. novembra tl. ob 8. uri zvečer v mali dvorani Narodnega doma v Celju. Članstvu se razpošiljajo vabila, ki veljajo kot legitimacije za občni zbor. Ako bi kdo izmed članov ne prejel tega vabila, naj se javi pri predsedniku organizacije dr. Kalanu.

Redni sestanki članstva Krajevne organizacije JDS v Celju se vrše redno vsak četrtek ob pol 9. uri zvečer v rudeči sobi Narodnega doma.

Bila je pomota! Pravilni naslov predavanja, ki ga bo imel danes, v pondeljek, dne 19. novembra na celjskem ljudskem vseučilišču g. primarij dr. I. Raišp, je »o spolnih boleznih«; baš vsled tega želi g. predavatelj, da bi njegova izvajanja ne poslušali pod 18 let stari. Predavanje bo pa zelo poučno za oba spola in vse sloje, zato se pričakuje tudi polnoštevilne udeležbe članov ljud. vseučilišča. Odbor.

Prva javna razprava pri tukajšnjem upravnem sodišču se vrši v torek 20. tm. Gre za neko sporno zaiskovanje.

Deček je molil molitvico k angelu varhu, katero ga je učila mati.

»Tako, in sedaj moli za očeta.« Deček je molil očenaš.

»Se za mamó, da vam odpusti, ki ste jo tolikanj jezili — — —«

Vinko je hitel na pokopališče. Luna je obsijala vse grobove. Vinko se je zgrudil na Barbkin grob.

»Baruška moja, zlata moja Baruška, odpusti mi!«

Dolgo je tako ležal in glasno ihtel. Naenkrat ga nekdo prime za roko. Vinko je vztrepetal.

Bila je Lenka, slišala je, kako je odhitel od okna, šla je za njim.

Tako ga je peljala domov.

5.

To je bilo pred letom. Pred nekaj dnevi je bil pri Vinku Buřilu krst. Oče je hitel v cerkev, da so mu boři komaj sledili in ko so se vrnili, je v postelji ležečo Lenko tako krepko poljubil, da so ga morali navzoči posvariti.

Štiridesletni samec je bil boter. Pri gostiji je sedel za mizo, jedel nič, le neprenehoma gledal v Lenko. Še le pri slovesu ji je podal roko ter rekel: »Tebe bi moral prej spoznati, Ti delaš čudeže!«

Stari Buřil jo je prijazno pobožal.

devo med finančno prokuraturo ter oddelkom za socialno skrbstvo v Ljubljani.

Celjski mestni občini je dovolila pokrajinska uprava za Slovenijo te dni najetije posojila v znesku 2,370.000 Din. Denar se bo porabil v prvi vrsti za unificiranje že obstoječih dolgov in za elektrifikacijo mesta in okolice. Prestanek posojila se uporabi še za nekatere manjše javne naprave, kakor za otvoritev javne ceste na levem bregu Savinje od mestne brvi do Kapucinskega mostu.

Proračunska občinska seja mesta Celja se vrši v sredo 21. t. m.

Himen. Poročil se je v nedeljo 18. tm. v Petrovčah pri Celju uradnik podružnice Narodne banke v Mariboru g. Ludvik Juvančič z gospodično Mileno Majdičevno iz znane narodne rodbine. Mladima poročencema iskreno častitamo!

Trajno vpokojen je poslužnik Vorbach pri tukajšnjem poštne uradu.

Smrtna kosa. V Celju je umrla v soboto gospa Josipina Simonišek, hišna posestnica. Prizadeti rodbini naše sožalje, pokojnici blag spomin.

Iz državne službe. Minister za šume in rude je sprejel ostavko, ki jo je podal na državno službo gosp. inž. Matija Lipužič, profesor na rudarski šoli v Celju.

Organizacija jugoslov. nacionalistov v Celju naznanja, da delavska sekcija posluje v pisarni Narod. doma vsako soboto od 6. do 7. ure zvečer. Sekcija podpira v stanovskih zadevah organizirano kakor neorganizirano domače delavstvo. Pri Organizaciji jugoslov. nacionalistov v Celju posluje: predsednik in tajnik v četrtek od 7. do 8. ure, delavska sekcija v soboto od 6. do 7. ure in blagajnik v soboto od 7. do 8. ure. Člani, ki dolgujejo na članarini, naj svoj dolg takoj poravnajo ob določenih urah.

Vsem trgovcem in trgovskim nastavljenecem: Trgovsko društvo namerava prirediti v bodoči zimski seziji za svoje člane plesno šolo. V ta namen pozivlja vse one, ki bi se hoteli udeležiti te šole, da pridejo na sestanek, ki se vrši v sredo dne 21. tm. ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih »Narodnega doma«. Trgovsko društvo.

Udruženje jugoslovanskih železničarjev, podružnica Celje, sklicuje v četrtek 22. tm. ob 19. uri v mali dvorani Narodnega doma železničarski shod.

Prvi sneg je padel nocoj od nedelje na pondeljek. Pota so zlasti v okolici zelo slaba. Mraz, ki je bil v nedeljo zelo občuten, je v pondeljek nekoliko ponehal.

Narodna čitalnica v Celju ima svoj redni občni zbor v soboto, 24. novembra ob 8. uri zvečer v čitalnični sobi v Narodnem domu. Dnevni red: 1. nagovor predsednika, 2. poročilo funkcionarjev, 3. volitve, 4. slučajnosti. V slučaju nesklepnosti se vrši istotam eno uro pozneje občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih.

Policijske vesti. Kolo neznanega lastnika. Dne 23. 10. 1923. je v okolici Sv. Jakoba v Slov. Goricah neki moški, zagledavši orožniško patruljo, pustil kolo na mestu in zbežal. Kolo je znamke »Puch«, precej dobro ohranjeno, balanca zelo navzdol upognjena, brez zvonca in blatnikov, vredno je okoli 5000 K, izvira najbrž od tatvine in se nahaja na orožniški postaji pri Sv. Marjeti. Lastnik kolesa se naj zgleda pri okrožnem sodišču v Mariboru. — Tatvine koles: Kolo znamke »Puch« z navzgor vpognjeno bilanco, novimi držaji, novim močnim sedežem, ima prostotek z zavoro in trikratno prestavo, gonilna plošča je v obliki zvezde in ima oba blatobrana, pnevmatika (plašča) eden skoro nov, znamke »Prima Wulka«, a drugi že nekoliko obrabljen trdke »Metzler« München, vredno 1850 Din, je bilo dne 4. XI. 1923 iz shrambe kolodvora v Slovenski Bistrici ukraden. Kolo je last inštalaterja Alojzij Sprogara v Mariboru. — V zaporih deželnega sodišča v Ljubljani se nahaja Ivan Meržlj, kateri je osumljen tatvine kolesa. Lastnika kolesa se dosedaj ni moglo ugotoviti. Kolo je znamke »Deutsche Lyra« št. 135.513, črno pleskano, rožnatih okraškov, navzdol obrnjena vodila brez zavore, velika verižica je zvezdnata, ima blatnike, prosti tek torpedo, pnevmatika gorska, skoro nova z napisom »Gebirgsgreifen prima«. Kolo je opremljeno za precej visokega vozača. Dotičnik, kateremu bi

bilo to kolo ukraden, se pozivlja, da se zgleda na deželnem sodišču v Ljubljani pri preiskovalnem sodniku soba št. 94.

Kolu jugoslov. sester so za Mičlavčevo obdaritev revne dece darovali: ga. dr. Hraševčeva in brata Rodé in Martinčič po 50 Din, ga. Makova 35 Din, ga. prof. Mravljakova in g. Maks Zabukošek po 25 Din, ga. Mica Križanič 20 Din, gg. Jerin, Hočev, Kocjan, Cimprich, Urh, Saiovic, Mehle, Pelikan, Cankar, dr. Jesenko, Gobec, Vovčina in veletrgovina »Sloga« po 10 Din. — G. trgovec Drogenik, je daroval več man. blaga. — Srčna hvala! Dalje sledi.

Dijaška kuhinja v Celju je prejel od 1. okt. do 15. nov. tl. razun že objavljenih daril še sledeče prispevke: do 200 Din: g. Adolf Lenard, okr. sodnik v Celju iz sodne poravnave; po 115 Din g. I. Plaskan v Braslovčah, ki jih je nabral g. Iv. Naraks, posestnik v Ložnici na Martinovem večeru pri g. Martinu Janežiču v Presarjah; po 100 Din: pisarna gg. dr. Goričana in dr. Laznika v Celju iz kaz. poravnave, g. F. Stadler, davčni nadzornik v Celju in g. dr. Jos. Karlovšek, odvetnik v Celju; po 20 Din: g. Iv. Istenič, strojnik v Celju; po 15 dinarjev: g. dr. Juro Hrašovec, župan v Celju in ga. Marija Besovič, por. so. proga in trgovka v Celju; po 10 Din: g. dr. Janko Serbec, sodni svetnik v Mariboru; po 2 Din: I. razred državne realne gimnazije v Celju. Nekaj daril se je nabralo tudi v živilih. — Srčna hvala!

V posnemanje. Iz Dramelj so pripeljali te dni za Dijaško kuhinjo velik voz, ki je bil napolnjen z najrazličnejšimi živili. Človekoljubno delo sta prevzela temkajšnji g. nadučitelj Košutnik in g. župnik Šigl. Po obvestitvi starišev na prižnici in po šolski mladini, naj prispeva vsak po svojih premoženjskih razmerah za revno dijaštvo, so šolarji naravnost tekmovali med seboj, kateri bo mogel več dobrega storiti za svoje stradalajoče sovrstnike v mestu. Redko vzgojno in socialno delo je bilo vendar z najlepšim uspehom, za kar gre iskrena hvala aranžerjem in darovalcem, nič manj pa tudi vzorni se učeli mladini v Dramljah. Naj bi našel hvalevredni čin še mnogo posnemovalcev.

Tržne cene v Celju, dne 15. nov. 1923. (V Din.) Govedina: V mesnicah I. vrste 25.— do —, II. 22.50 do —, na trgu I. vrste 22.50 do —, II. vrste — do 17.50, v ampov 8.— do 10.—, pljuč 8.— do 10, jeter — do 20.—, 1 kg ledic 20.— do —, loja 10.— do 25.—. Telutina: 1 kg telečjega mesa I. vrste — do 35.—, II. vrste 30.—, 1 kg jeter 25.—, 1 kg pljuč 25.— do —. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa I. vrste — do 35.—, II. 32.50 do —, 1 kg pljuč 15.—, 1 kg jeter 15.—, 1 kg slanina I. 43.—, II. 41.—, 1 kg masti 44.—, 1 kg amer. kankske masti 39.—, 1 kg šunke 55.—, 1 kg prekajenega mesa I. 45.—, II. 40, 1 kg prekajenih parkljev 10.—, 1 kg prekajene glave 17.—, 1 kg jezika 45.—. Klobase: 1 kg krakovskih 55.—, 1 kg šunkove 45.50, 1 kg hrenovk — do 35.—, 1 kg salada 35.—, 1 kg posebnih 35.—, 1 kg pariških 37.—, 1 kg svežih kranskih 55.—, suhih kranskih 75.—, 1 kg salami fiue 130.— do —. Perutnina: (1 komad), piščanec majhen 15.— do 20.—, večji 30.— do —, kokoš 35.— do 40.—, petelin 40.— do 50.—, raca 40.— do 50.—, gos 100.— do —, domač zajec, manjši — do 20.—, večji 25.—. Ribe: 1 kg krpa (mrvtvega) — do —, (živega) — do —, 1 kg ščuke (mrvtve) — do —, (žive) — do —. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 3.50 3.75, 1 kg surovega masla 50.— do —, 1 kg čajnega masla 76.—, 1 kg masla 50.—, 1 kg bohinskega sira 70.— do 75.—, 1 kg sirčka 20.—, eno jajce 2.— do 2.25. Pijače: (1 liter) starega vina 13.— do 15.—, novega 9.— do 12.—, piva 6.50 do 8.—, žganja 28.— do 30.—. Kruh: 30 do 35 dkg belega kruha 2.50 do —, 70 do 84 dkg belega kruha 5.— do —, 1 kg belega kruha 7.—, 1 kg črnega kruha 6.—, 1 kg žemlj 10.—, žemlja 5 do 5½ dkg 0.50, žemlja 10 do 11 in pol dkg 1.— do —. Sadje: 1 kg luksuznih jabolč 6.—, I. 5.—, II. 4.—, III. 3.—, 1 kg luksuznih hrušk 8.— do —, I. 7.—, hrušk II. 6.—, III. —, 1 kg breskev —, 1 liter navadnega kostanja — do 2.50, 1 kg orehov 7.50, 1 kg luščinih orehov — do 28.—, 1 kg, sliv — do —, 1 kg češpelj —, 1 kg grozdja — do —, suhih češpelj 8.— do 9.—, 1 kg suhih hrušk 8.—. Specerijsko blago: (1 kg) kave Portoriko 68.—, Santos 50.—, Rio 40.—, pražene kave I. 70.—, II. 56.—, III. 48.—, kristal belega sladkorja 19.50, v kockah 21.50, kavne primesi 26.—, riža I. 11.—, II. 8.50, (1 liter) namiznega olja 32.—, bučnega olja 44.—, vinskega kisa 4.—, navadnega kisa 3.—, petroleja 7.—, spirita denat 16.—, (1 kg) soli 3.50 do 4.25, celega popra 38.—, mlelega popra 40.—, paprike 60.—, sladke paprike 96.—, rižvega škroba 24.—, testenin I. 21.—, II. 15.— do —, mila 17.20 do 20.—, karbida 7.50. Mlevski izdelki: (1 kg) moke št. 00 6.—, 0 6.—, 2 5.70, 4 5.30, 6

4.—, krušne mešane moke 4.—, ržene enotne moke 5.80, ješprena 5.60, otrobov 1.80, koruzne moke 3.50, koruznega zdroba 4.50, pšeničnega zdroba 6.30, ajdove moke I. 7.—. Na drobno pri kilogramu 20 para več. Žito: (q) pšenice 350.—, rži 300.—, ječmena 300.—, ovsa 300.—, prosa —, nove, sušene koruze 300.—, ajde 300.—, fižola ribničana 400.— do 500.—, graha 1500.— do —, leče 1000.— do —. Kurivo: (q) premoga, črni 51.— do —, ružavi 26.50, m³ trdih drv 450.—, q trdih drv 40.—, m³ mehkih drv 120.—, q mehkih drv 32.—. Krma: q sladkega sena 100.— do —, pol sladkega sena 75.— do —, kislega sena 50.— do —, slame 50.— do —, prešano po Din 25.— pri 100 kg več. Zelenjava in gobe: (1 kg) glavne solate (kom.) — do —, štrucate 0.— do 0.—, endivje 0.50 do 1.—, 1 kg poznega zelja 1.—, (1 komad) ohrovt 0.75 do —, karfiol 2.— do 3.—, kislega zelja 5.—, kolerabe 0.50 do —, špinace 0.75, (1 kg) čebule 2.— do 2.25, česna 8.—, krompirja, novega 1.— do 1.25, (1 krožnik) jurčkov —, 1 komad repe 0.25, kisle 1.25.

Dopisi.

Polzela. Proslava abstinencnega društva »Višnjev križ« na Polzeli v nedeljo, dne 11. tm. je vsestransko povojno uspela. Od pokrajinske uprave, odsek za socialno politiko v Ljubljani je prisostvoval kot referent gosp. oficijal Puhar in od okrajnega glavarstva Celje gosp. komisar dr. Brunčko. Gosp. župnik Hirše se je prijazno odzval povabilu kot drugi govornik. Zastopani so bili: Občinski svet, učiteljsvo, požarna bramba, Sokol, dr. Cervinka in strojlina tovarna, tudi Braslovčani, Parizljani itd. so se udeležili. Posebno ugoden, vsakemu prisotniku nepozabljiv in neizbrisljiv utis je povzročil stvarni, razumljiv in izčrpn govor g. oficijala Puharja, kateri je v živih barvah slikal pogibelne posledice pijančevanja za mlade in za stare, za posameznika in za družino, za državo ter nujno potrebo resnega dela na polju protialkoholnega gibanja. Apeliral je na ljubezen do naroda in do lepe naše domovine ter pozval vse sloje k resnemu in vztrajnemu delu na prepočetnem socialnem polju. Govor je bil z navdušenjem od vseh prisotnih odobran, enoglasno se je izrazila pri srčna zahvala gospodu govorniku. Pri marsikaterem možu in ženi zaigrala je solzica v oči. Tudi gosp. župnik Hirše je svoj predmet »Alkohol in morala« prav dobro izvedel. Društveni predsednik je zaključil spored z zahvalo vsem gostom in z željo, da bi le eno zrnec današnjih govorov padlo na rodovitno zemljo in da bi rodilo obilo sadu. Po zaključenem sporedu so se prisotni v prijaznih društvenih prostorih pri sviranju društvenih tamburašev še dolgo v noč zabavali. Enako lepih sestankov si želimo še večkrat.

Mozirje. Občinski zastop trga Mozirje je bil razpuščen, kakor so poročali listi, zaradi »nezmožnosti za delo« in imenovan gerentom nadučitelj v p. g. Fr. Praprotnik. Ne bomo dalje razmotrivali pravih vzrokov te nezmožnosti. Taisti so že prej nad vse marljivega župana g. Rudolfa Pevec prisilili, da je kot župan odstopil. To je bila posledica hujskanja »Gospodarske stranke«, katere voditelj je iz osebne špekulacije vso kampanjo insceniral. Ko je postal g. Rudolf Pevec župan na splošno željo, kmalu se je njegova agilna delavnost povsod v občini čutila. Vpeljal je točno uradovanje ob uradnih dneh, gledal je takoj na to, da se za nemarjene ceste in brvi popravi, napravil je lep park poleg občinske hiše, kjer je bilo poprej odkladališče smetij in nesnage, veliko pažnjo pa je obračal na delovanje pri občinskem posredovalnem uradu, ki je kot predsednik po odločnem posredovanju dosegel vse poravnave in s tem tržanom prihranil mnogo stroškov in oblažil prepire. Marsikateri načrti so bili predloženi pri seji, pobila jih je opozicija. Tej se ima tudi načrt »Sokolski dom« zahvaliti, da je po Trnavi splovat. Vsi tržani smo v g. Pevecu videli moža neumornega, nesebičnega in požrtvovalnega dela — bodi mu izrečeno naše popolno zaupanje in hvala!

Sv. Andraž. Ljudska knjižnica se snuje pod vodstvom g. Vinka Stoklasa, trgovca pri Sv. Andražu v Leskovcu. Doslej se je nabralo približno 150 knjig. Zanimanje za čitanje knjig je veliko. Na Martinovo nedeljo je priredila čitalnica dramsko predstavo, ki je uspela nad vse pričakovanje sijajno. Vlada med nami v Leskovcu živahno narodno življenje. Apeliramo na javnost, da misli na naše obmejne kraje ter nam pomaga pri našem delu. Prosimo, da se

dopošljejo knjige, ki leže kot mrtva glavica po prašnih omarah, nam, da oživijo iz narodnega spanja se probujajoče naše obmejne Slovence. Knjige se naj blagovolijo poslati na naslov: Odbor čitalnice pri Sv. Andražu v Leskovcu pri Ptuj.

Dnevna kronika

Seja eksekutive oblastvenih odborov JDS v Ljubljani in v Mariboru, ki bi se imela vršiti v torek, 20. t. m. se vrši, ker je večina članov ta dan zadržana, šele v četrtek, dne 22. t. m. ob istem času v Celju.

Uršulinke kot agitatorice za »Orle«. Pod tem naslovom se zgraža napreden oče v »Slov. Narodu« nad tem, da silijo častite Uršulinke njegovo hčerko, ki jo je dal k njim v šolo, k orlovski telovadbi. Ne razumemo tega in ne vemo, zakaj se napredni oče vznemirja! Je vendar povsem pravilno in na mestu, da redovnice tako ravna, mi se le čudimo, da še niso predpisale redovnice naprednemu očetu, v katero skrinjico mora pri bodočih volitvah spustiti kroglico. No pa to še pride in še več pride, ako bomo imeli Slovenci še vedno takih tako naprednih očetov in mater, ki izročajo svojo deco klosterskonunskim šolam. O sancta simplicitas slovenskega naprednjaštva.

Na IV. rednem občnem zboru JAD »Triglav«, podružnica Ljubljana, se je izvolil sledeči odbor: predsednik: Fran Baš, cand. phil.; podpredsednik: Odon Planinšek, cand. iur.; tajnik: Stanko Cvirn, stud. mont.; blagajnik: Mirko Lovrec, cand. iur.; knjižničar: Udo Kasper, cand. iur.; gospodar: Janko Pliberšek, cand. iur.; arhivar: Zdravko Kajnih, cand. iur.; revizorja: Ervin Mejak, cand. iur. in Tone Mojzer, cand. iur.

Iz nemških mark delajo nov papir. Rosenbergovi papirnatni tovarni na Sladki gori ob Muri. Že delj časa prihajajo celi vagoni nemških mark, katere stroj zmelje v nov papir.

Velik vlom. V Ljubljani je neka večja vlomilska tolpa iz Hrvatske vlomila v izložbeno okno trgovine O. Bračko ter pokradla blaga za 29.000 K. Pri vladu je počila tudi izložbena šipa, vredna 13.000 K.

Čuden slučaj. V Altonu, Ill. je kmetica Mary Linneman hotela priti do podganjega gnezda, ker so jo te živali silno nadlegovale. Pri kopanju v skednju je našla pokrit lonec, v katerem je bilo za 1.100 dolarjev bankovcev.

Za brezposelne. Anglija ima pol-drugi milijon brezposelnih. Vlada, ki se silno boji izbruhov med temi množicami in delavstvom v obče, je odločila za podpore brezposelnih 180 milijonov dolarjev. Merodajne osebe upajo da bo ta vsota zadostovala za prihodnjo zimo.

Kitajski roparji. Iz Kantona v sredini Kitajske poročajo o strašnem razbojništvu roparjev, katerih je več tisoč zlasti v provincah Kuang-Si in Kuang-Tung. Oboroženi so s puškami in hodijo od kraja do kraja, kradejo denar in druge vrednosti ter jemljejo seboj mlade ženske in otroke, katere prodajajo v druge province ali jih pošiljajo po morju v roke ničvrednežev in sicer kar po težji, libra po štiri francoske franke.

Smrt legijonarja. V Rajhenburgu se je vrgel v soboto v duševni zmedenosti 34 letni absolvirani tehnik Gustav Unšuld-Posavec pod viak, ki ga je povozil. Tragična smrt je presunila vse prebivalstvo, ker je bil rajni zelo priljubljen. Pokojnik se je kot rezervni kapetan v jugoslovanski legiji udeležil leta 1918 vseh velikih bojev na solunski fronti.

Liter vina stane več kakor Planinski koledar za leto 1924, ki zaključuje kot deveti letnik svoje nadaljnje izhajanje. Povpraševanja in zanimanja za koledar je letos mnogo (so sicer tudi taki, ki so ga vrnili), zato bo kmalu razprodan. Ker se ne prodaja po knjigarnah, naj ga vsakdo, kdor ima zanimanje za njega, nemudoma naroči pri g. Brunon Rotter, Maribor, Křekova ulica 5.

Morilca Vorovskega oproščena. Porotna razprava proti morilcu Vorovskega Conradiju in Poluninu v Lausanni se je končala z oprostitvijo obeh obtožencev. Dvorana je prirejala obema velike ovacije.

S poševnega stolpa v Pizi skočil. Neki elegantno oblečeni gospod je vzel

pri sakristanu katedrale v Pizi vstopnico, da gre na stolp. Neznanelec je došel do zvonov in občudoval razgled, naenkrat pa je skočil s stolpa v globčino. Obležal je popolnoma razbit. — Roparski umor pri Djakovu. Pred par dnevi so našli na cesti med Djakovem in Vrhopoljem nekoga umorjenca s tremi ranami v prsih. Ker niso našli pri njem niti denarja niti listin, se sumi, da gre tu za roparski umor. Identiteta umorjenega se ni mogla dognati.

Aretiran občinski notar. Iz Novoga Sada poročajo, da je bil aretiran notar baranjske občine Aras, ker je poneveril iz občinske blagajne 43.000 dinarjev.

Zemljomerske urade je ukinila vlada v Brežicah, Konjicah, Slovenjgradcu, Ptuj in Ljutomeru. V mariborskem okrožju bodo zemljomerski uradi samo v Celju, Mariboru in Murski Soboti. Kako bodo ti trije uradi zmagovali delo, je pač veliko vprašanje, ko še dosedaj ni šlo.

Vsled pasje stekline umrla. Split-ska »Nova Doba« poroča, da se je čulo v neki ulici v Splitu zjutraj grozno tuijenje. Na oknu se je pokazalo dekle, ki je butalo z glavo ob zid. Dva policijska stražnika sta šla v stanovanje in našla tam služkinjo Ivanka Kocifaj v obupnem stanju. Prenesla sta jo v bolnico, kjer je še isti dan v groznih mukah umrla. Zdravniki so ugotovili na dekletu steklino. Pred mesecem je dekle ugriznil nek stekel pes.

Čudni pojavi letošnje jeseni. Med tem ko imamo pri nas razmeroma lepo in toplo vreme, vlada v krajih, kjer je bila ta čas navadno gorka tropična jesen, nenavaden mrz. Iz Afrike javljajo, da je zapadel na severu sneg, tako na Atlasu in v Alžiru. V Nizzi, ki slovi na mili, topli zimi, imajo letos občuten mrz.

L. N. Andrejev.

Smeh.

I.

Ob pol sedmih sem bil uverjen, da ona pride in v meni je kipele nepopisno veselje. Moja suknja je bila zapeta samo z gornjim gumbom, mrzli veter se je lovil v njo, ampak mraza nisem čutil; glavo sem nosil pogosto pokonci in študentovska čepica je sedela povsem na temenu, mimoidoče moške sem gledal oblastno in drzno, ženske pa izzivalno in laskajoče: dasi sem že štiri dni ljubil le samo njo, je bilo v meni vendar še toliko mladosti in moje srce tako bogato, da nasproti drugim ženskam nisem mogel ostati popolnoma ravnodušen. Moji koraki so bili brzi, smeli, kar krilil sem po zraku.

Ob trideseti na sedem sta bila na moji suknji zapeta že dva gumba in gledal sem samo ženske, a ne več izzivalno in laskajoče, temveč prezirljivo. Čakal sem le eno — druge bi lahko radi mene vzeli vrag: one so same motile in dajale s svojo navidezno podobnostjo mojim kretnjam negotovost in skoro omahljivost.

Pet minut pred sedmo mi je postalo vroče.

Dve minuti pred sedmo me je pričelo mraziti.

Točno ob sedmih sem se prepričal, da ona ne pride.

Ob pol devetih sem predstavljal najžalostnejše bitje sveta. Suknja je bila zapeta z vsemi gumbi, ovrtnik zavihan in čepica potisnjena na posilni nos; lasje ob sencih, brki in trepalnice so se belili od ivia in zobje so mi nalahno šklepetali. Kdor bi me sodil po drsajoči hoji in sklonjenem hrbtu, bi me smatral za še dosti bodega starca, ki se vrača z večerne zabave v hiralnico.

In vse to je napravila — ona! O, hudič — ne, ne smem; mogoče je niso pustili, ali je bolna, ali umrla. Umrla — a jaz zmerjam.

II.

— Tudi Evgenija Nikolajevna je danes tam — mi je povedal tovariš, študent, ne da bi pri tem tudi v mislih meril name: on ni mogel vedeti, da sem od sedmih do pol devetih na mrazu čakal Evgenijo Nikolajevno.

— A takol — sem globokomiselnog odgovoril, v duši pa mi je zakričalo: o, hudič...

Tam — to je na večerni zabavi pri Polozovih. Polozovi — ljudje so,

pri katerih še nikoli nisem bil. Ampak danes bom tam.

— Signori! — sem veselo vzkliknil.

— Božič je. vse se veseli — veselimo se tudi mi.

— Ampak kako? — se je nekdo žalostno oglašil.

— Ampak kje? — je podprl drugi.

— Našemimo se in poidimo po vseh večernih zabavah — sem odločil.

In ti brezčustveni ljudje so resnično postali veseli. Kričali so, skakali in peli. Zahvaljevali so se mi in preštevali denar, kolikor so ga imeli pri sebi. Črez pol ure smo zbirali po mestu vse samotne, vse dolgčas prodajajoče študente in ko se nas je nabralo deset veselo skakajočih vragov, smo stopili v brivnico — obenem je bila tudi izposojevalnica mask — in jo napolnili s hladom, mladostjo in smehom.

Želel sem nekaj mračnega, lepega, obsedenega z dihom užaljenega ponosa in zaprosil sem:

— Dajte mi kostum španskega plemiča.

Precej dolg in obilen je moral biti tisti plemič, kajti v njegovi obleki sem se skrtil ves brez ostanka in čutil sem se v njej že popolnoma zapuščenega, kakor v obširni, neobljudeni dvorani. Ko sem izlezel iz kostuma, sem prosil za kar si že bodi drugega.

— Hočete mar klovna? Pisan je, s kraguljčki.

— Klovna! — sem prezirljivo zaklical.

— Torej bandita. Velik klobuk in kindžal.

— Kindžal! ujema se z mojimi namerami. Na žalost pa bandit, katerega obleko so mi dali, še gotovo ni dosegel polnoletnosti. Bil je to najbrže pokvarjen otročaj osmih let. Njegova klobeta ni pokrila moje glave in iz žametastih hlač so me morali izvleči kakor iz pasti. Paž je bil nesposoben — ves marogast kakor tiger. Mevsih je bil raztrgan.

(Konec prihodnjič.)

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

Repertoar:

20. torek. »Ljubezen« Izven. Gostovanje ljubljanske drame.

Vsled velikih težkoč se »Ljubezen« uprizarjo samo enkrat ter se abonement rezervirajo sedeži do ponedeljka predpoldne.

V glavnih vlogah nastopajo ge: Wintrova, Juvanova, Rogozova, Danilova in gg. Rogoz, Šest in Železnik. Režijo vodi g. Šest.

Narodno zdravje.

Stenice in nalezljive bolezni.

Človeško zdravje je závisno od marsičesa, kar se vidi neukemu človeku pogostoma kar neverjetno. Lesene hiše in splohe hiše, zgrajene iz lesenine, kakor tudi navadne hišne stenice — kdo bi dejal, da to dvoje vpliva na človeško zdravje? Toda eno in drugo vpliva čestokrat jako škodljivo ne samo na življenje in na zdravje posameznih ljudi, nego tudi na zdravje celih narodov.

Na Turškem grade hiše od pametiveka iz lesenine, iz desek gred in plotov. Tako zgrajena stanovanja so polna razpok in lukenj, kjer se naselijo in razmnožujejo razne škodljive živali, zlasti pa miši, podgane in stenice. Turške hiše so znane kot gnezdišča vseh teh živali. Na Kitajskem je prav tako. Kakor povsod na ostalem iztoku grada, tudi tam hiše ne iztrdega materiala kakor v Evropi, nego iz lesenine.

V obeh teh državah, na Turškem in na Kitajskem, razsajajo že izza davnih časov najnevarnejše nalezljive bolezni, kakršne so kuga, povratni tifuz, arabske koze in mnoge druge. V teh dveh državah umre dan na dan za naštetimi boleznimi brez števila ljudi in narod trpi od tega zla več nego od česar koli drugega.

Ne gleda na toliko strašno zlo, ki se ponavlja leto za letom, stoletje za stoletjem, vendarle nesrečni narod v teh krajih ne ve, odkod prihaja vse to zlo. Namesto znanja pravega vzroka ima o tej nesreči samo prazno vero ter misli, da je zlo tam, kjer ga ni. Na Kitajskem, kjer razsaja po vaseh in mestih najstrašnejša nalezljiva

bolezen, kuga, verujejo ljudje, da so vsemu temu krive neke čarovnice in da je uročena vsa vas, uročeno vse mesto z vsemi hišami vred. Zato mislijo praznoverni ljudje, da je edina rešitev beg iz hiše. Ker trpe na Kitajskem že stoletja in stoletja od kuge, se je tam že iz davnih časov ohranila navada, da pobegnejo domačini, ko prično v hišah poginjati podgane v večjem številu, takoj na polje in se ne vrnejo domov, dokler ne prestanejo podgane poginjati. Podobne navade so na Turškem in v mnogih drugih deželah na iztoku, bodisi da se pojavi kuga, bodisi da nastopijo druge kužne bolezni.

Zakaj se tako pogostoma pojavljajo naštetje bolezni, je bilo znanosti dolgo časa nejasno in nepojasnjeno. To je trajalo, dokler niso pričeli učenjaki preiskovati pravega vzroka teh nalezljivih bolezni. Naposled, po dolgih naporih, je bila uganka rešena, ko se je ugotovilo, da prihaja vse zlo od hišnih parasitov, od stenic in podgan, odnosno od slabo izdelanih hiš, ki dajo prilike in možnosti, da se razmnožujejo omenjeni domači parasiiti. Ugotovljeno je, da se pojavljajo navedene nalezljive bolezni kakor tudi mnoge druge samo na ta način, da jih raznašajo stenice in podgane.

Prvi, ki je zasledil način, kako se prenaša kuga na ljudi, je bil Yersin, za njim Werzbicki in drugi. Yersin je zaradi raziskovanja kuge odpotoval na Kitajsko ter je tam po mnogih naporih naposled leta 1894. odkril pod drobno-gledom kal kuge. Nato je takoj prešel na poizkuse z njo. Hitro je ugotovil, da lahko nalezijo kugo v prvi vrsti podgane. V človeško telo dospeva o njene kali samo z okuženih podgajn. Kali prihajajo v človeka na dva načina, in sicer z okuženim zrakom v pljuča ali z okužitvijo ran in poškodb na koži v kri. S teh dveh mest, iz pljuč in s kožo, prehajajo kali v najbližje žleze, potem dospevajo tudi v kri ter se razširijo po vsem telesu.

Kali kuge z okuženih podgan na ljudi prenašajo stenice. Te dobivajo kali z okuženih podgan, ko sesajo kri bodisi živih, bodisi poginulih podgan.

Kali kuge v steničjem telesu imajo razno usodo in razno življenje. Werzbicki je našel, da se ravna življenska doba teh kali v steničjem želodcu v prvi vrsti po tem, ali je želodec napolnjen s hrano ali ne. Če je napolnjen, žive kali manj, če ni napolnjen, dalje časa. Ako je stenica stradala ter ni pila človeške krvi teden dni, žive v njej kali skupaj en dan ali dva dni. Ako je stradala dalje časa nego teden dni, utegnejo ostati kali v njej žive tudi nad osem dni. Yersin je ugotovil, da se razmnožujejo kali kuge tudi lahko znotraj, v steničjem telesu.

Razen kuge prenašajo stenice še drugo težko nalezljivo bolezen in to je povratni tifuz. Prvič je to dokazal leta 1896. zdravnik J. Tieton. Ta zdravnik je puščal stenice na nekoga, ki je bil obolel za povratnim tifuzom, pa je potem pod drobno-gledom preiskoval kri iz želodca takih stenic. Pri vseh stenicah je našel žive kali povratnega tifuza, celo še čez 77 ur, ko jih je bil puščal na bolnika. Isti zdravnik je ugotovil, da žive te kali v stenici največ 103 ure. Pozneje so nekateri zdravniki dognali, da ostanejo kali v stenici žive tudi mesec dni, pa še dalje časa. Sloveči italijanski zdravnik Levaditi je je temeljito preiskoval to vlogo stenic, tako nevarno za človeško zdravje; piše pa o njej tako-le: »Kakršno je današnje stanje tega vprašanja, se lahko trdi to-le o vlogi, ki jo imajo stenice pri prenašanju povratnega tifuza: Ker hranijo stenice v sebi dalje časa kali povratnega tifuza, jih lahko presajajo z vbodom tudi v kri zdravega človeka. Razen tega se zdrav človek lahko okuži s povratnim tifuzom zmečkanih stenic, ako se opraska.«

Hišna stenica je dolga 4 do 5 mm, je jajčaste in ploščate oblike, sive barve, vsa pokrita s tenkimi in kratkimi dlavicami. Telo ima glavo, tri prsne obročke in zadek. Oči so svetle in okrogle; poleg njih sta dve tipalki, dolgi in diakasti. Nog ima tri pare in vse so črne barve. Krila so krhljiva; zato so stenice popolnoma nesposobne za letanje. Čreva se vidijo skozi telo, zlasti če so napolnena.

(Konec prih.)

„LASTNI DOM“ V CELJU

registrovana kredita in stavbena zadruga z omejeno zavezo, Prešernova ul. 15.

Sprejema hran. vloge in jih obr. po 6 1/2%, to je 650 Din od sto, proti odpovedi do 8 Din od sto. Pri večjih naložbah po dogovoru
Rentni davek plača zadruga ter se ne zaračuni vlagateljem!

Nosite čevlje
z Berson gumi potplati.

Prepričajte se sami, kako ugodni so za nositi. Vzemite pa pred vsem v obzir, da je Berson-gumi potplat cenejši kot usnjeni ter pomenja nositev istih za Vas velik prihranek. Zahtevajte pa od Vašega čevljarja strokovno pritrđitev gumi potplatov z uporabo priloženega Berson-cementa.

Odlikovani brivec in lasničar Koštomaj, se priporoča.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimnic.
Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Poslano*).

Dopisnika »Nečuden škandal« v »Socijalistu« z dne 15. 11. 1923, imenujem javno: podlega obrekovalca in zahrbtnega, ker si ne upa z imenom na dan. Menda mu je že njegova puhla glava izgubila spomin, da se skriva za prizadetimi, ali je pa mogoče zato prizadet, ker sem misljenja, da se dolg povračila veseli!? — Imenitno življenje imajo pohajkovalci na račun drugih, ako ravno vsak čas oznanjujejo »Sebi čast«, sami pa, kottukaj omenjeno živijo le od pisateljavanja, brez mostač.

N. SENEGAČNIK.

* Za vsebino poslanega odgovarja uredništvo le v okviru zakona.

Mlad gospod išče malo

meblirano sobico

za takoj, v ali zunaj mesta. Tem ljubše zunaj mesta. Cenj. ponudbe vpsolati na upravo tega lista. 1—1

Dežnik

s črnim ročajem, se je zamenjal 18. tm. v kavarni »Evropa« ter se prosi dotični, da ga vrne plačilnemu natakarnju, kjer dobi svojega.

Knjigovodkinja

za popoldanske ure se išče. Ponudbe na poštni predal 3, Celje. 3—1

Praktikantinja

ali praktikant za pisarniška dela, se sprejme s plačo 500 Din mes. Ponudbe pod »Veletgovina« na upravo. 3—1

Tomazevo žlindro in kalijevo sol ima v zalogi

Blagovni oddelek Zadrugne Zveze v Celju.

Ivan Mastnak
Celje

Kralja Petra cesta 15

24—12

priporoča cenjenim odjemalcem svojo veliko zalogo češkega in angleškega blaga. Debelo sukno za površnike, sakovrstnega sukna za moške in ženske obleke, barhand, cefir, belo platno in vse krojaške potrebščine. Velika zaloga gotovih površnikov (Raglan, Schliefer, Stutzer), gumi plašče, lepe moderne obleke za gospode in dečke po zelo nizkih cenah.

Išče se manjša

krava

molzarica v rejo. Zglasiti se pri Fr. Regul, Sp. Hudinja št. 6, Celje. 1

Ugodno

se takoj **proda** vsled pomanjkanja prostora in preselitve: miza s 4 stoli, umivalnik, pisalna miza in divan, vse skoro novo, iz hrastovega lesa. Poizve se pri Faganelli, Kralja Petra c. 16/l. 2-1

Cenj. občinstvu naznanjam, da **zatvorim začasno**, od torka 20. nov. **gostilno** »Pri Istrijancu«, na Ljubljanski cesti št. 25.

Anton Kavčič, gostilničar.

Proda se harmonika

(firme Lubas). Še popolnoma nova. Jožef Koželj, Proseniško št. 1, Št. Jurij ob južni žel.

Fino gosje perje na kg, gotove pernice in zglavnike **kupite** ceno pri tvrdki **ANTON BAUMGARTNER**, Gosp. ul. 30. 3-2

Zakonska brez otrok, iščeta

stanovanje

z 2, event. 1 sobo, kuhinjo in pritliklami s 1. januarjem 1924. Plača se najemnina za eno ali dve leti v naprej, oz. se da posojilo proti sigurnemu jamstvu. Posredovalec dobi lepo nagrado. Naslov v upravi. 3—3

V veliki izbiri!

Najboljše! Najcenejše!

V veliki izbiri!

Češko in angleško sukno za moške obleke, površnike, veloure za damske plašče, volneno modno blago, barhente, šifone, cefirje, zimsko in letno perilo, pletene jopice, dežne plašče, nogavice, rokavice, ovratnike, kravate in drugo modno blago kupite po zelo iznižani, konkurenčni ceni v manufakturni in modni trgovini

Miloš Pšeničnik

Kralja Petra cesta 5 Celje Kralja Petra cesta 5

Blago prvovrstno!

Cene nizke!

Postrežba solidna!

20—2

Kje? V trgovini Kje?

Gustav Stiger

v Celju

16—4

kupite najcenejše in najboljše vse vrste špecijsko in kolonijalno blago ter delikatese.

Zapustila nas je za vedno naša ljuba mamica, gospa

Josipina Simonišek

hišna posestnica

danes, dne 17. novembra 1923 ob 5. uri zjutraj po dolgi, mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti, v 66. letu starosti.

Pogreb se vrši v ponedeljek, dne 19. novembra 1923 ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti na okoliško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo brala v farni cerkvi v torek, dne 20. novembra ob 8. uri zjutraj.

CELJE, dne 17. novembra 1923.

Fina in Mila Simonišek, Marta Ravter, Ani Goričar, hčerke.
Stanko Ravter, Karel Goričar, zeta.
Vnuka, vnukinje in ostali otroci.